

שולחן ערוך	ליקוטי מצוות	משנה ברורה	ליקוטי הלכות	ליקוטי מהר"י	יום לחדוש	יום
ג. ד.	ר-ר-ה	חורה	נח	טו.	כ"ג	שבת
ה. ו.	ר-ר-י	כד:	נט	טז:	כ"ד	א
ז. א.	ר-ר-יב	כה:	ס	טז:	כ"ה	ב
ב. ג.	ר-ר-יג	כה:	סא	טז:	כ"ו	ג
ד. ה.	ר-ר-יד	כו:	סב	יז:	כ"ז	ד
ו. ז.	ר-ר-יח	כו:	סג	יז:	כ"ח	ה
ח. ט.	ר-ר-יט	חורה	סד	יח:	ל'	ו

בקרני אור

יו"ל ע"י קהילת חסידי ברסלב
בנשיאות הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטער שליט"א

374 | פרשת שלח | כ"ג סיון תשפ"ד

דבר המערכת

בעוד כמה ימים יעמידו אותנו במשפט לפני מלך מלכי המלכים, תקוותנו שנזכה כבר עד אז לגאולה השלמה, אולם כבר מעתה צריכים להיות עינינו נשואות שנזכה לכה העליון והנורא שכל ענינו של רבינו הקדוש תלוי בזה, להיות עמו בראש השנה שלו.

המצב לא פשוט, קולות המלחמה בארץ הקודש ובאוקראינה עדיין המהדים בחוצות מבלי דעת מה יולד יום, זה מחייב אותנו לקחת תיכף ומיד ובכל כובד הראש את כלי הזיין הנצחיים שלנו ולהתחיל לכבוש את הדרך ולסללה לרבות אלפי ישראל החפצים לזכות בתיוקון נפש ותיוקון העולם.

חז"ל למדו את חובת המאה קולות' בתקיעת שופר מפעיותיה של אם סיסרא שיבבה על איחור פעמותיו של בנה הרשע בחזירתו ממלחמתו נגד ישראל (ראה בגמ' ר"ה לז: תוד"ה שיעור בשם הערוך ובוטור סי' תקצ"ב), קולות השופר מרמזים על צעקת התפילה והשוועה להשי"ת על פדות נפשנו, וכמובא ב'לקוטי הלכות' (ערלה ד-ח): "וע"כ אנו תוקעים כמה וכמה קולות כמה פעמים, כי כן הדבר שצריכים להרבות בצעקות ושועות לה' כל ימי חייו ולא יתייגע לעולם, כמו שהזהיר רביז"ל לבל נתייאש מן הצעקה לעולם". ובעלי מוסר הדגישו את הלימוד המופלא הזה, מאת הקולות נלמדים מפעיותיה של ארורה זו שביכתה את איחורו של בנה הרשע ממלחמה נגד ה' ועמו, ללמדך שכל צעקה ואפילו של השפל והגרוע ביותר מעוררת רחמים ופועלת באופן נשגב.

נקח גם אנו את מאת הימים הללו ונרבה בהם במאות פעיות וצעקות, אנא רחום עננו וזכנו. וחזקה על תפילה וצעקה שאינן חוזרות ריקם.

העורכים

פניני אור

אמרות מהורות מרביה"ק ותלמידיו

בעת המחלקת הגדולה שהיה על אנ"ש, אמר מוה"רנ"ת: "בחופץ בוער אש המחלקת, אולם בפנים ממשין בית-החרושת (של עבודת השם יתברך) לעבד הלאה!" = "אין דרויסן ברענט א פייער, אבער אינווייניג ארבעט וייטער דער פאבריק!".

(שיח שרפי קודש)

אִוִּיתִיךָ קוֹוִּיתִיךָ מֵאַרְצֵי מִרְחָקִים

למרות כל גלויות הגוף והנפש. "כי הרצון חפשי לעולם, וזה אי אפשר לסתור בשום אופן בשום מניעה שבעולם, כי אף על פי כן אני חפץ ומשתוקק ברצון חזק אל האמת לאמתו" (מוהר"ג' שם).

הקב"ה לא מצפה מאתנו לעשות את מה שאנו לא יכולים, אבל הוא דורש מאתנו לבחור בטוב על ידי שנחזק את הרצונות ונעורר אותם תמיד ביותר שאת, לא לתת לשאיפות ולרצונות ולכיסופים שיכבו, אלא אדרבה שיתעצמו בכל עת נפילה וריחוק ביותר שאת, זוהי מלחמתנו וזהו נצחונינו ותיקונינו ותקוותינו. ורבי נתן מוסיף שם, שמכיון שבעת האכילה זוכים להארת רצון על כן נקרא הלחם מלשון מלחמה, לפי שכל המלחמה הרוחנית שלנו תלויה בהגברת הרצון, "ועל כן לחם לשון מלחמה, כי עיקר התחזקות המלחמה של האדם בזה העולם הוא בענין הרצון, בפרט עכשיו בתוקף הגלות, כי הסטרא אחרא וכל הבאים מצדה מתגברים מאד עד שקשה לעמוד כנגדם ולא נשאר לנו כי אם הרצון, שצריכים להתחזק בזה מאד מאד שלא יפול מן הרצון בשום אופן אף אם יעבור עליו מה, שעל ידי זה עיקר התגברות המלחמה, כי הבעל דבר מתגבר על האדם להפילו גם מהרצון" (שם, אות ל').

וחז"ל הקדושים בראותם את עומק המלחמה הזאת ושאינו לנו כלי קרב ונצחון אחרים מבלעדי הרצון, עמדו ותקנו להפריש חלה גם בחוצה לארץ, ללמדנו את תוקף כוחם העצום והנשגב של הרצונות והכיסופים גם במקום הנראה כרחוק ביותר ובמצב הנדמה כמנוצח והחרב ביותר, "ועל כן מצוות חלה תקנו חז"ל גם בזמן הזה בחופץ לארץ, כי רק זה נשאר לנו בגלותנו הארוך והמר שרצוננו וקספנו ותקוותינו ותוחלתינו חזקים עדיין לשוב אליו יתברך ולא רצו ולתורתו, כי אף על פי שעובר עלינו מה שעובר בכלליות על כל ישראל ובפרטיות על כל אחד ואחד אשר כמעט אפס תקוה ח"ו, כי צרות מצרות שונות מתחדשות בכל עת בגוף ונפש וממון, ואין לנו שום חיות כי אם התקוה והתוחלת והרצון החזק כו' אולם על ידי הרצון והכסופין דקדושה יכולים להתחזק תמיד וזה נשאר קיים לעולם אפילו בתוקף הגלות בכלליות ובפרטיות" (שם, אות כז.לב).

ורבי נתן מוסיף שם דברי חיזוק בוערים אותם יש לענות לכל כחות הרע הסוערים סביבנו: "שישראל אומרים המשך בעמוד ד'

בפאתי היער באישון ליל, לבדו לבדו בינו לבין קונו. מלבו פורצים אנחות שוברות לב, היום שעבר חולף נגד עיניו וחשבון הנפש גורם לו כאבים מרים, יצרו מנצחו בכל החזיתות, התאוות המדות ההרגלים הרעים, התפילה היבשה והלימוד השטחי והדל לצד קיום מצוות הצדיק הנעשים גם הם בדלי דלות. כל יום צצים להם קשיים אחרים להתחיל התחלה אמיתית... במה ניתן להתחזק.

בלילה ההוא, אותו לילה מר ונמהר בו חזרו המרגלים ובכו בכיה של חינום, נגזרה גזירה איומה לשעה ולדורות, הם עצמם אבדו את זכותם להכנס לארץ, ואף אנו עדיין בוכים ואבלים על חורבן בית המקדש אשר מאותו יום ואילך אין לך יום שאין קללתו מרובה מחברו (סוטה מט.), איך בכל זאת ניתן לעמוד ולהתחזק!?

בפרשתנו אנו לומדים על עונשם של המרגלים, ובסמוך אנו לומדים על מצוות הפרשת חלה: "והיה באכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה', ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה", התורה הקדושה גנזה והכינה את התיוקון לאותו חטא מר של המרגלים אשר "בזה החטא והפגם תלויים כל העונות, כי על ידי זה הפגם נחרב הבית המקדש" (לקוטי מוהר"י ח"ב ז-יא), וגילתה לנו את מצוות חלה.

בעת אכילתו של האדם מתנוצצת הארת הרצון (שם אות י'), עצם זה שה' מפרנס אותנו ונותן לנו לחם לאכול כדי שנוכל לחיות, היא הכרזה שהוא רוצה בנו, וזה מה שצריך לגרום לנו לחזור ולרצות להתקרב אליו, מאחר שהוא רוצה בטובתנו וחפץ להחיותנו. רצונות אלו גנוזים במצוות חלה שעלינו להפריש מן הלחם הנאכל. וכך מבאר רבי נתן (לקוטי הלכות, פדיון בכור ה-כ): "חלה מלשון תוחלת וקווי, שהוא בחינת רצון וגעגועים, כמו שכתוב טוב ויחיל ודומם לתשועת ה', וכתוב, ואני תמיד איחל, כי התוחלת והתקוה הוא בחינת רצון, שמיחילים ומקווים שימלא ה' יתברך רצונותינו הטובים להתקרב אליו ולתורתו הקדושה, ועל שם זה נקרא חלה, כי על ידי זה שנותנין לכהן החלה זוכים להארת הרצון שהוא בחינת תוחלת ותקוה".

הרצון והכיסופים הם הנחמה והחיזוק מול כל גלי הגלים השוטפים עלינו ומונעים מאתנו מלקיים בפועל חלקים רבים בתורה ובמצוות, אמנם למעשה נראה שהיצר ניצח הרס ולא חמל, אבל אם נתעצם ברצונות, נתעלה ונתרומם

לתגובות והערות 3323796@gmail.com ניתן לקבל את הגיליון באימיל מידי שבוע

הדל"נ 7:11 - נין החמה 5:34 - מוזיק"ש 8:11 צאת השבת 8:25 - צאה"ש לר"ת 9:03

והיא (לא) תצלה!

י'אמר משה למה זה אתם עברים את פי ה' והוא לא תצלה

הגרי"מ שליט"א כותב במכתבו לאחד מאנ"ש:

"בזה שכתבת מהזהר (ח"ג קנח ע"ב) 'מאן דאיהו בדוחקא לא מסתכל מידי' נזכרתי מה שראיתי זה מקרוב מרבי צדוק מלובלין זצ"ל, שבעת הזאת לא עת לחשוב הרבה בעבודת השם, היינו שאפשר לעשות אפילו ענינים רמים שאפילו לפי מעשינו אנו רחוקים מזה, ולחטוף תמיד לעשות נחת רוח להבורא ית"ש, אפילו אם הוא כמו שהוא.

ומה שאמר משה רבינו ע"ה להמעפילים שאינם ראויים לעלות 'והוא לא תצלה' - מדייק (הר"צ הכהן) 'והיא לא תצלה, אבל בעקבתא דמשיחא מי שיהיה לו מסירות נפש בעבודת ה' אף אם אינו הגון ואינו כדאי - אז תצלה.

וזה 'בעקבות דמשיחא חוצפא יסג' (סוף סוטה במשנה), ר"ל שתתגדל ותהיה חשובה מידת החוצפה אפילו כלפי שמיא (היינו שגם רשע המלא בחטאים לא יעזוב את השי"ת, אלא יחטוף איזו מצוה בעשה טוב, וימעט בעבירה ב'סור מרע'. אמנם צריך לזה חוצפה, כי בכל זאת הוא בגדר רשע עדיין, אבל החוצפה הזאת בעקבתא דמשיחא, 'יסגא', תהיה גדולה וחשובה מאד אצל השי"ת). וזאת היא נקודה חשובה בעבודת השם.

וענין זה, רק בלשון אחר מובא בליקוטי הלכות. והבנ'.

(אוסף מכתבים, חלק א, מכתב נה)

הרגשת נועם

קדושת משה!

י'קרא משה להושע בן נון יהושע

ופירש רש"י: "התפלל עליו י-ה יושיעך מעצת מרגלים".

הגרי"מ שליט"א כותב במכתבו לאחד מאנ"ש:

"מה שכתבת לי לכתוב לך התחזקות ומגדולת רבינו הק', אין העת שלי כעת מוכן לזה, כי בהרגשים רוחניים בעולם השפל הזה אי אפשר להיות בלי סילוק המוחין, וכל זה מחמת הטומאה המתפשטת ושולטת, ומכ"ש המעשים הגורמים ה"י. והעיקר 'מקצה הארץ אלקיך אקרא'.

בשבת קודש העבר דרשתי ע"ז שיהושע נתברך ממשה י-ה יושיעך מעצת מרגלים" (סוטה לד ע"ב), ואל"פ שגם כלב היה רוצה להיוושע, אבל משה נתן ברכה זו רק ליהושע.

והביאור בזה, כי נראה ששלט בקרב המרגלים יצר הרע בכח של שקר איום ונורא, כמובן שזה ה"י השורש של כל החורבנות, ויהושע שטעם את הנועם של קדושת משה שלא זכה לזה שום אחד (עיין לק"מ ח"ב סי' ז) - לכן רק הוא ה' יכול להיות יחד עם המרגלים ולא לטעות, כי תמיד הרגיש את קדושתו ונועם משה, וזו בעצמה היתה הברכה שירגיש את משה, ועי"ז ממילא יושיענו ה' מעצת המרגלים. משא"כ זולתו שלא טעם מעולם זה הנועם, לא היתה שייכות לברכה זאת.

לכן היה מוכרח כלב להתקשר בקדושת שלושת האבות שהם ימין שמאל אמצע, בחי' אמת (האש תור סוף) היפך השקר של המרגלים. ולמעשה זו בעצם היתה קדושת משה שהיה כלול משלושת האבות גם יחד כמובא בס"י נ"ח בלק"מ (שם נאמר: "ומשה היה נשמתו כלול משלושת אבות" ע"ש הביאור), אלא שיהושע הרגיש גם את עצם קדושת האבות בנועם של משה שהי' כלול מהם, לכן נתברך ע"י משה שירגיש את נועמו ועי"ז זכה גם לנועם שלושת האבות הכלולים בו".

(אוסף מכתבים, חלק א, מכתב קט)

שאלה:

קודם כל, ייש"כ גדול על התשובה בשבוע שעבר, בענין שגם מי שמצד עצמו הוא נמוך ורחוק מאד, צריך ויכול גם הוא לקרב נפשות ולהאיר אור האמת באחרים.

אמנם, רציתי להוסיף ולשאול בענין הגאווה, שלכאורה כשמתעסקים בזה לדבר עם אחרים בעבודת ה', יכולים לבוא לידי גאווה רח"ל, ואיך נשמרים מזה?

תשובה:

עלינו לדעת ולזכור היטב:

בבואנו לדבר עם בני אדם ולהאיר בהם מאורו של רבינו - אין אנו אלא 'משרתים' העובדים בבית מסחרו של הסוחר הגדול, ותו לא מיד'.

וכלשונו הזהב של מוהרנ"ת, התלמיד והמפיץ הגדול, במכתבו לנכד רבינו: "עסקי הוא רק בעסקי אדונינו מורינו ורבינו, זקנך הקדוש והנורא זכר צדיק וקדוש לברכה, שאני חפץ ומשתוקק לשרתו לעשות רצונו, להפיץ מעיינותי חוצה" (עלים לתרופה, מכתב מיום ו' בהעלותך תר"א).

ואכן: "האישי הזה, מורנו הרב רבי נתן ז"ל, לא נתן שנה לעיניו ולעפעפיו נתנומה, וכל ימי חייו היה עוסק רק בענין זה לדלות ולהשקות מתורת רבו לאחרים ולפרסם שמו הגדול והקדוש בעולם. ועסק בזה בשקידה רבה מאד ובמסירת נפש עצום מאד, אשר לא יאומן כי יסופר ... והכל היה בתמימות ובפשטות גמור ובשפלות אמת וענוה שלימה, מה שאי אפשר לשער כלל" (הקדמת עלים לתרופה).

ובדרכו של תלמיד גדול זה, צעדו כל ה"תלמידים" בחסידות ברסלב מדור לדור: הם ראו את עצמם כ"משרתים" בחנותו של רבינו, וכל רצונם ומאויינם, עניינם ועיסוקם, היה: 'לשרת' את רבינו, ולהושיט ולהפיץ את סחורתו לכל באי עולם.

וכביטוי של רבי נתן ב"ר יהודה מטבריה, תלמיד מוהרנ"ת, שכותב לאנ"ש שבצפת שאינו רוצה להיות אלא 'סרסור' / מתןך שמשווק להם את סחורתו של רבינו, וזה לשונו:

"כשהייתי בצפת דיברתי עמו שילמד בקביעות הספרים הנ"ל ... ואני איני רוצה להיות כי אם 'סרסור' אצלכם לקנות סחורות טובות ויפות כאלו, ובוודאי תרויחו. כי כל מי שקנה מהסחורות האלו, בין מעט בין הרבה, הרוויח כל אחד כפי המסחר. ואני רוצה שאוהבי נפשי כמכם תסחרו הרבה מזה הסחורה" (נתיב צדיק, מכתב יא).

בסגנון זה כותב גם לימים, רבי אהרן לייב ציגלמן הי"ד, אשר עסק במסירות נפש עצומה להדפיס ולהפיץ את ספרי רבינו בפולין:

"השם יתברך יעזור שנוכה להיות שלוחי דרחמנא ומשרתי רבינו הקדוש, להפיץ על ידיו אורו ודעתו הקדוש בעולם, שזה כל תקותנו שתמלא הארץ דעה, היא דעת רבנו הקדוש בעולם" (אור צדיקים,

מכתב ז). ובמכתב אחר: "יעזור השם יתברך שנוכה לשרת את רבינו הקדוש, ולהפיץ דעתו ואורו הקדוש על כל יושבי תבל. אשרינו שזכינו להיות מהמשרתים אצל אדון כזה, אשר משיח צדקנו יגלה אורו הקדוש" (נעימות נצח, מכתב לב).

גם רבי שמואל הורוויץ זצ"ל משתמש בביטוי זה, וכשהוא כותב על תכניותיו להדפיס את ספרי רבינו בכמויות גדולות, הוא מדגיש: "נוכל להחיות העולם כולו ברפואת הנפש והגוף והממון שלא היו דוגמתם מימות עולם, אשר טמונים בהספרים הקדושים, ואנחנו נהיה רק המשרתים לגלותם מההעלם אל הגילוי, להחיות העולם לדורי דורות" (מכתבי שמואל, מכתב לג).

הרפואות היקרות "טמונים בהספרים הקדושים", ואין אנו רק המשרתים לגלותם מההעלם אל הגילוי".

דבר זה היה אף ידוע לכל אלו שהכירו את חסידות ברסלב מבחוץ, וכפי שמטיב לתאר זאת אחד מניצולי השואה, ר' משה מייזלש:

"אין בחסידות הבראסלאבית שום מינוי ושררה והתנשאות של חסיד אחד על פני חבריו. אמנם בכל חבורה של חסידים ימצאו אחד או שנים או שלשה שמקבלים על החבורה והם הקוראים בציבור מתוך ספרי הרבי ומרחיבים ומבארים את הדברים על פי דרכם וכשרונם, אבל בשום פנים אין בכך משום קריאת שם, ואינם אלא כעובר לפני התיבה, שכל אחד ראוי לכך להלכה" (רשמים מאת שריד השואה ר' משה מייזלש. פורסם בגיליון אבקשה, שבט תשע"ט, עמוד 38).

כשחסיד ברסלב נעמד לדבר מדיבוריו של רבינו - אין הוא מרמז את עצמו, ועל אחת כמה וכמה שנוהר הוא מלהרשים את מאזיניו, שעומד כאן אחד שכבר הגיע אל הפסגה, ו'יורד אל העם' להאיר גם בהם...

הוא יודע בכירור, ואף מכריז זאת באזני שומעיו: "גם אני חולה כמותכם, ואף יותר. אלא שאני בא לספר לכם על הרופא הגדול שמצאתי..."

וכפי שמספר רבי געצ'י במכתבו:

"כמו שאמר מוהרנ"ת ז"ל, וישא משלו ויאמר: למה אני דומה? לאיש אחד שעשה כרוז בכל העולם: מי בכם כל איש מנוגע וידוע חולי יבא אלי וארפאהו! ורצו כולא עלמא אבתריה. ואמר לאחד מהם: מה כואב לך? ואמר: הראש. ענה ואמר: לי כואב הראש כפלי כפלים ממך. וכן לכל אחד ואחד שאל לו מחלותיו, וענה כי כל מחלה ומחלה של כל אחד ואחד מכל באי עולם, אצלו הוא בכפלי כפליים. אך שלחתי אחרים, כי אני ידעתי מרופא אחד גדול במעלה (פראפעסאר) שיכול לרפאות גם אותי מתחלואי העצום, ומכל שכן שיכול לרפאות אתכם שכאבכם ומחלתכם קטנה מכאבי. והנמשל, כי זה כל מגמת מוהרנ"ת ז"ל - לגלות מי הוא הרופא באמת שעל ידי סיבה נתוודע ממנו, לא מחמת שהוא חושב עצמו לגדול מכל בני עולם. אדרבה כנ"ל, רק על ידי עוצם כאבו ומחלתו חתר עד שמצא הרופא, ורוצה להטיב לאחרים" (נחלי אמונה, מכתב כ).

פנינים מאירים והידושים מהחיים מלוקטים מספרי גדולי הצדיקים ז"ע מתוך רשימותיו של הגרי"מ שכטער שליט"א אשר ציין ורשם לפניו לזיכרון.

לקט ספרי"ם

פרשת שלח

בענין מחשבה דיבור מעשה

חיה, לרוח ממללא. וכן נראה לעין שבכל דבור שהאדם מוציא מפיו יוצא רוח והבל מהפה. ומשכן הרוח עיקרו הוא בלב. כי רוח והבל הדבור עיקרו וראשיתו הוא עולה מהלב

הוספת הגרי"מ - נראה דהרוח העולה ויורדת זה בחינת רגש הלב ששם הרוח כנודע, שהוא לא תמיד במצב אחד]. ומחשבה היא בחינת הנשמה שהיא המלמדת לאדם ידיעה ובינה בתורה הקדושה. לכן עיקר משכנה הוא במוח כלי המחשבה, והוא הבחינה העליונה שבהם. וכן אמר כבראשית רבה (פרשת ד) חמשה שמות נקראו לה כו', נפש זה הדם כו'. רוח כו'. נשמה זו האופיה דברייתא. רצונו לומר דעתו ומחשבתו כמו שפירש הערוך ורש"י ז"ל.

נפש החיים שער א פרק יד

ברכת העולה לתורה

על מחייתה ועל פרי גפנה

השבוע למדנו בשולחן ערוך (סי' קלט ס"ד) שתיקנו חכמים על העולה לתורה שייברך על הקריאה לפניה ולאחריה משום כבוד התורה, בנוסף למה שכבר בירך ברכת התורה בשחרית (מש"ב סקט"ו).

שתי טופסי ברכות על התורה
כידוע נוסח הברכה שלפני הקריאה היא 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', ונוסח הברכה שלאחר הקריאה היא 'אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו', ובשניהם חותמים אותו נוסח 'ברוך אתה ה' נתן התורה'. ויש להתבונן מה ההבדל בין ברכה אחת למשנהו, והאם באמת יש הבדל משמעותי להלכה בין נוסח זה לזה.

התבלבל בנוסח הברכות
יש דיון בפוסקים מה הדין במי שטעה ונתבלבל ובירך 'אשר נתן' קודם קריאת התורה או 'אשר בחר' לאחר קריאת התורה, אם צריך לחזור ולברך. וצמינו בזה ג' שיטות בפוסקים כדלהלן:

שיטת המהרי"ל 'אשר בחר' היא ברכת הנהנין
בדרשות מהרי"ל (מנהגים קריית אות ג) מסופר; פעם אחת טעה הקורא ובירך 'אשר נתן' לנו תורת אמת' קודם הקריאה, וגער בו מהרי"ל והצריכו לחזור ולהתחיל 'ברוך אתה ה' אשר בחר בנו'. וכן פסק **האליה רבה** (סי' קמ סק"ג) והסביר, שהמברך 'אשר נתן' קודם הקריאה דומה למי שמברך 'בורא נפשות' קודם השתיה שלא יצא.

לשיטתם ברכת 'אשר בחר' היא ברכה שנתקנה דוקא לפני הקריאה, וכפי שמצינו שתיקנו חז"ל נוסח ברכה זה ככרחה שלפני לימוד התורה בשחרית, ואסור ללמוד קודם הברכה שזה דומה לשאר ברכת הנהנין שאסור להנות קודם הברכה. וכן כתב **הלוש בהלכות ברכת התורה** (סי' מז ס"א) 'קודם שיתחיל ללמוד או לומר דברי תורה יברך ברכת התורה, ומאד מאד צריך האדם לזיזהר בה, להראות שהתורה היא חשובה בעיניו ונהנה ממנה כמו שמברך על כל האנוחית'.

תורה לשמה היא הנאה מהלימוד
ויש להתאים דבריהם עם מה שכתב **האגלי טל בהקדמות**: 'ומתעני קצת בני אדם טועים מדרך השכל בענין לימוד תורה הקדושה ואומרים כי הלומד ומחדש חידושים ושמו ומתענג בלימודו אין זה כל כך לשמה כמו מי שלומד בפשטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. - ובאמת זה טעות מפורסם - אדרבה עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמו ומתענג בלימודו, ואז דברי תורה נבלעים בדמם, כי מאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה, שהלומד לשם מצוה ומתענג בלימודו הרי זה לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה'. ע"כ לשונו המופלא.

והנה **בגמרא נדרים** (פ"א) איתא; על מה אבדה הארץ והלכו אבותינו בגלות, מפני שלא בירכו בתורה תחילה. ופירש **הר"ן** (ד"ה דבר) בשם **רבינו יונה** שהכוונה היא שהיו עוסקים בלימוד התורה אבל לא היתה התורה חשובה בעיניהם כל כך שיהא ראוי לברך עליה. ומבאר 'לפי שלא

השבוע אנו קוראים בפרשה שהמרגלים חטאו במה שהוציאו דיבה על ארץ ישראל ועל פירותיה, ואפשר לראות מזה שיש קדושה בפירות ארץ ישראל. וכפי שמבאר **הב"ח** (סי' רח אות ה) את מה שאומרים בברכת מעין ג' 'העלנו לתוכה ושמחנו בבניה ונאכל מפריה ונשבע מטובה' בזה הלשון: 'כי קדושת הארץ הנשפעת מקדושת הארץ העליונה נשפעת גם בפירותיה שיונקים מקדושת השכינה השוכנת בקרב הארץ, ובאכילת פירותיה אנו ניזונים מקדושת השכינה ומטהרת'.

והנה נפסק **בשולחן ערוך** (סימן רח ס"ו) שהאוכל פירות משבעת המינים שגדל בארץ ישראל חותם 'על הארץ ועל פירותיה' אפילו אם אוכלו בחוץ לארץ. והאוכל פירות שגדלו בחוץ לארץ מברך 'על הארץ ועל הפירות' אפילו אם אוכלו בארץ ישראל.

והנה המעיין במקור הדין **בגמרא ברכות** (מד.) ובשולחן ערוך ונושאי כלים יראה שדין זה נאמר רק על 'ועל פירותיה', אבל מי שאוכל מיני מזונות מחיטה שגדלו בארץ ישראל לא כתוב לומר 'על מחייתה', וכן מי ששותה יין מענבי ארץ ישראל אינו כתוב לומר 'על פרי גפנה'. וכן מפורש **בחידושי הרא"ה** (ברכות פ"ו) שגם על דגן של ארץ ישראל חותמים 'על המחיה', וכן מובא **שהגרי"ל קנייבסקי** ז"ל לא היה חותם 'על פרי גפנה' על יין ארץ ישראל בטענה שאין מקור לנוסח זה (ארח"ד ח"א עמוד פט).

והאדר"ת בהגהותיו לספר פאת

על תיבות 'חיי עולם נטע בתוכנו', ואמר רק 'אשר נתן לנו תורת אמת בא"י נתן התורה' לא יצא. שהרי גם בנוסח ברכה הראשונה אנו אומרים 'נתן לנו את תורתו', ואם כן עיקר ההבדל בין ברכה ראשונה לשנייה היא רק מה שמוספים תיבות אלו, ואם כן כשדילג על תיבות אלו הרי דילג על עיקר מטבע הברכה ולא יצא (בניאר סי' צט אות ד).

לרוב הפוסקים 'אשר בחר' היא ברכת הודאה

כל זה היא לשיטת **המהרי"ל והאליה רבה**, אך רוב הפוסקים חולקים על הנחה זה שברכת אשר בחר היא ברכת הנהנין, ולשיטתם היא ברכת הודאה. וכן פסקו **המגן אברהם** (סי' ק) ו**המשנה ברורה** (סקט"ו) שתיקנו חז"ל שתי ברכות הודאה על קריאת התורה אחת לפניה ואחת לאחריה, ואף שלכתחילה סדרו חז"ל לברך 'אשר בחר' לפניה ו'אשר נתן' לאחריה, אם טעה בדיעבד אין סדרם מעכב. וכמו בברכות קריאת שמע שנתקנה לכתחילה סדר הברכות על קריאת שמע, אם שינה הסדר אינו מעכב, אף בברכות התורה אם שינה סדר הברכות אינו מעכב.

וכן מובאר בספר **השגות הרמב"ן** (לסה"מ מצוה טו) שברכת 'אשר בחר' היא ברכת הודאה ולא ברכת הנהנין, שכתב: שנצטוינו להודות

היו עוסקים בה לשמה, מתוך כך היו מזלזלים בברכתה'. ולפי מה שכתב **האגלי טל** היא כפתור ופרח, שהיו עוסקים בלימוד התורה אבל מפני שלא היו עוסקים בה לשמה לא היו מתענגים בלימודם ולא היו נהנים ממנה כעץ שנותנת חיים ולכן זלזלו בברכתה, ולזה תיקנו חז"ל ברכת אשר בחר בנו לברך על התורה כשאר ברכות הנהנין.

חידוש הרי"ז הלוי בהנ"ל
ואפשר להוסיף מה שהביא בחידושי מרן **רי"ז הלוי ז"ל** (הל' ברכות) בשם אביו **הגר"ח ז"ל** שברכת התורה אינו ברכת המצות, ואין הברכה על עצם קיום המצוה של תלמוד תורה, רק הוא דין בפני עצמו שלמדו חז"ל מפסוק 'כי שם ה' אקרא' שתורה צריכה ברכה לפניה, ולכן גם נשים שפטורות מהמצוה של תלמוד תורה שאינם בכלל 'ושננתם לבניך', ואינם יכולים לברך על מצות תלמוד תורה, מכל מקום כיון שאינם מופקעות מעצם החפצא של עץ החיים שבתורה, לכן גם הם צריכות לברך על לימודם. ע"כ. ולפי הדברים מובן שברכת התורה אינה ככרחה קודם קיום מצוה, רק היא ברכה על ההנאה והדביקות בעץ החיים.

ברכת 'אשר נתן' היא ברכת הודאה לאחריה

לשיטה זו ברכת 'אשר נתן' היא ברכת הודאה לאחר הקריאה דוקא, ומטעם זה אין מברכים ברכה זו בברכת התורה של שחרית, שבברכת התורה של שחרית אין מברכים ברכה לאחריה. וכפי שביאר **הבית יוסף** (סי' מז ס"ו) דכיון שמצות הגיית התורה היא כל היום וכל הלילה אין שענה שאינו חייב לעסוק בתורה לא שייך לברך לאחריה. ורק בקריאת התורה בבית הכנסת שנתקנה מפני כבוד התורה שייך לברך לאחריה.

ולכן מי שטעה ובירך 'אשר בחר' לאחר הקריאה לא יצא, שהרי זה כמי שבירך 'שהכל' לאחר השתייה.

ההבדל בין ב' נוסחאות הברכות

לפי שיטה זו ניתן להסביר הבדל שינוי הנוסחאות בין ברכת 'אשר בחר' לברכת 'אשר נתן'. ברכת 'אשר בחר' בא לבטא שהתורה ניתנה לנו מן השמים ואינה חפצא שאנו משתמשים בה בעצמינו, רק השלי"ת בחר בנו להיות לו לעם הנבחר ונתן לנו כלי חמדתו להשתמש בה. וזה ממש הטעם שתיקנו חז"ל לברך כל ברכות הנהנין קודם ההנאה להודות על ההנאה שניתנה לנו מן השמים, כפי **הגמרא בברכות** אומרת (לה) בפסוק אחד נאמר לה' הארץ ומלואה, ובפסוק אחר נאמר השמים שמים לה' והארץ נתן לבני אדם, הפסוק לה' הארץ ומלואה נאמרה קודם ברכה, והפסוק והארץ נתן לבני אדם נאמרה לאחר הברכה.

וברכת 'אשר נתן' בא לבטא את עוצם 'מתנת התורה' שהיא מעניקה לנו חיים נצחיים, והיא דומה לשאר ברכות הודאות, שאנו מודים על החיי עולם שנטע כבר בתוכנו על ידי הלימוד.

וראיתי בשם **הגר"א גניחובסקי** ז"ל שעלה ונסתפק אם מי שטעה בכרחה אחרונה ודילג

השבוע למדנו בשולחן ערוך (סי' קלט ס"ד) שתיקנו חכמים על העולה לתורה שייברך על הקריאה לפניה ולאחריה משום כבוד התורה, בנוסף למה שכבר בירך ברכת התורה בשחרית (מש"ב סקט"ו).

שתי טופסי ברכות על התורה
כידוע נוסח הברכה שלפני הקריאה היא 'אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו', ונוסח הברכה שלאחר הקריאה היא 'אשר נתן לנו תורת אמת וחיי עולם נטע בתוכנו', ובשניהם חותמים אותו נוסח 'ברוך אתה ה' נתן התורה'. ויש להתבונן מה ההבדל בין ברכה אחת למשנהו, והאם באמת יש הבדל משמעותי להלכה בין נוסח זה לזה.

התבלבל בנוסח הברכות
יש דיון בפוסקים מה הדין במי שטעה ונתבלבל ובירך 'אשר נתן' קודם קריאת התורה או 'אשר בחר' לאחר קריאת התורה, אם צריך לחזור ולברך. וצמינו בזה ג' שיטות בפוסקים כדלהלן:

שיטת המהרי"ל 'אשר בחר' היא ברכת הנהנין
בדרשות מהרי"ל (מנהגים קריית אות ג) מסופר; פעם אחת טעה הקורא ובירך 'אשר נתן' לנו תורת אמת' קודם הקריאה, וגער בו מהרי"ל והצריכו לחזור ולהתחיל 'ברוך אתה ה' אשר בחר בנו'. וכן פסק **האליה רבה** (סי' קמ סק"ג) והסביר, שהמברך 'אשר נתן' קודם הקריאה דומה למי שמברך 'בורא נפשות' קודם השתיה שלא יצא.

לשיטתם ברכת 'אשר בחר' היא ברכה שנתקנה דוקא לפני הקריאה, וכפי שמצינו שתיקנו חז"ל נוסח ברכה זה ככרחה שלפני לימוד התורה בשחרית, ואסור ללמוד קודם הברכה שזה דומה לשאר ברכת הנהנין שאסור להנות קודם הברכה. וכן כתב **הלוש בהלכות ברכת התורה** (סי' מז ס"א) 'קודם שיתחיל ללמוד או לומר דברי תורה יברך ברכת התורה, ומאד מאד צריך האדם לזיזהר בה, להראות שהתורה היא חשובה בעיניו ונהנה ממנה כמו שמברך על כל האנוחית'.

תורה לשמה היא הנאה מהלימוד
ויש להתאים דבריהם עם מה שכתב **האגלי טל בהקדמות**: 'ומתעני קצת בני אדם טועים מדרך השכל בענין לימוד תורה הקדושה ואומרים כי הלומד ומחדש חידושים ושמו ומתענג בלימודו אין זה כל כך לשמה כמו מי שלומד בפשטות שאין לו מהלימוד שום תענוג והוא רק לשם מצוה. - ובאמת זה טעות מפורסם - אדרבה עיקר מצות לימוד התורה להיות שש ושמו ומתענג בלימודו, ואז דברי תורה נבלעים בדמם, כי מאחר שנהנה מדברי תורה הוא נעשה דבוק לתורה, שהלומד לשם מצוה ומתענג בלימודו הרי זה לימוד לשמה וכולו קודש כי גם התענוג מצוה'. ע"כ לשונו המופלא.

והנה **בגמרא נדרים** (פ"א) איתא; על מה אבדה הארץ והלכו אבותינו בגלות, מפני שלא בירכו בתורה תחילה. ופירש **הר"ן** (ד"ה דבר) בשם **רבינו יונה** שהכוונה היא שהיו עוסקים בלימוד התורה אבל לא היתה התורה חשובה בעיניהם כל כך שיהא ראוי לברך עליה. ומבאר 'לפי שלא

על כל דבר צריכין להתפלל

ר' חיים

ליריסמאן הזקן

ר' חיים היה מהמקושרים ודבוקים במוהרנ"ת בלב ונפש. הטעם שנקרא ר' חיים "הזקן", הוא, כי היה לו נכד שהיה ג"כ נקרא ר' חיים ליריסמאן (בן מרת צירל ע"ה) לכן היה נקרא "הזקן".

כל חפציו לא ישו בה

ומסופר מגודל התקשרותו למוהרנ"ת ז"ל, כי מגודל חשקו לשמוע דיבורי אמונה והתחזקות ממוהרנ"ת, התנה תנאי עם מי שעבד אצלו, שהוא מוכן לעבוד בכל הזמן בתנאי שבכל עת שיתאספו אצל מוהרנ"ת יעזוב את עבודתו ללכת אצלו, והסכים עמו (שיש"ק ח"ג סי' קנ"ו).

ריכוי אור יוכל לגרום כיכוי הגר

בספר כוכבי אור מסופר מעשה נפלא:

"מעשה שהיה באחד מתלמידי מוהרנ"ת שהתעורר לעבודת השי"ת בהתעוררות גדול ונגמר אצלו שמהיום והלאה יהיה "מקבל", דהיינו שיעזוב את עבודתו ויתמסר כל כולו לתורה ועבודת ה', ויתחיל ללמוד ולהתפלל כל היום, והאנשים יתנו לו ולבני ביתו לחם לפי הטף וכו'. כשראה זאת מוהרנ"ת אמר לו "עכשיו לבך בוער לעבודת השי"ת - די האלטס' דערביי" אמנם אחר כך תיפול מההתלהבות הזה ולא יישאר בידך לא עבודת ה' ולא פרנסה, ואז יעבור עליך מרירות גדול ותהיה בסכנה גדולה ליפול לגמרי וכו'. לכן אין אני מסכים עמך, אלא עשה לך שיעורים קבועים קודם שתלך להחנות שלך, וכן תכין לך ספרים בחנות עצמה, ובעת שלא יהיה לך קונים תלמוד בהם, ובכל הזמן שתתוקק שהשי"ת יסבב סיבות לטובה שבמשך הזמן תיפטר לגמרי מהחנות, וכו'. ואכן כן נתקיים אצלו שבמשך הזמן נפטר לגמרי מעבודתו והתמסר עצמו לעבודת השי"ת לתורה ולתפילה".

וכתב רבי אברהם ב"ר נחמן בזה"ל: "ממדומה שהאיש הנ"ל היה ר' חיים ליריסמאן הזקן" (כוכבי אור ד' מ"ט).

יוצאי חלציו

בנו של ר' חיים היה ר' משה ליריסמאן, שהיה חתן רבי אהרן ליפאוואצקער ע"ה מגדולי אנ"ש ותלמיד הר"ד נפתלי ומוהרנ"ת ז"ל. ונשא את בתו של ר' אהרן ה"ה מרת צירל, ונולד להם בן וקראו שמו ר' חיים (לייב - כ"ה בנחלי אמונה סי' י"ז) אחר זקנם ר' חיים הזקן.

ר' חיים השני היה עובד ה' גדול והיה כרוך מאוד אחר רבי אברהם ב"ר נחמן, נפטר בחודש חשון שנת תרע"ה (שיש"ק ח"ד סי' תרמ"ג).

נערך ע"י הרה"ח רבי נחמן שווארץ שליט"א בעמק"ם "אוצרות עליונים לתרופה".

בשיחות הר"ן (סי' ר"ג) כתב מוהרנ"ת: "שמעתי מאיש אחד מאנשיו, שפעם אחת דיבר רבינו ז"ל עמו מענין בגדים. ואמר לו שעל כל דבר צריכין להתפלל. היינו אם בגדו קרוע וצריך לבגד יתפלל להשי"ת שיתן לו בגד ללבוש, וכן כל כיוצא בזה דבר גדול ודבר קטן, על הכל ירגיל עצמו להתפלל להשי"ת על כל מה שיחסר לו. אע"פ שהעיקר שצריכין להתפלל על העיקר, דהיינו על עבודת ה' יתברך, לזכות להתקרב אליו יתברך, אע"פ"כ גם על זה צריכים להתפלל.

ואמר [רבינו ז"ל] שמי שאינו מתנהג כך [ואינו מבקש מהשי"ת על כל דבר שהוא צריך], אע"פ שהשי"ת נותן לו בגדים ופרנסה והצטרפות חיותו, אבל כל חיותו הוא כמו בהמה שגם כן השי"ת נותן לה לחמה וכו', כן הוא חיותו שנותן לו השי"ת. כי מאחר שאינו ממשיך כל חיותו ע"י תפילה מהשי"ת על כן כל חיותו הוא כמו חיות בהמה ממש. כי האדם צריך להמשיך כל חיותו והצטרפותו מהשי"ת על ידי תפילה ותחנונים דוקא".

ובהמשך השיחה בחובת האדם להתפלל על כל צרכיו, כתב מוהרנ"ת: "וכן שמעתי אנכי גם כן מפיו הקדוש [של רבינו] על דבר קטן ופחות מאד שהיה קצת מוכרח לי, ואמר: תתפלל על זה להשי"ת, ועמדתו משתומם, כי היה לי לדבר פלא בעיני להתפלל להשי"ת על דבר פחות כזה, וגם כי לא היה מוכרח ביותר. ענה ואמר [בלשון תמה]: אין זה כבודך שתתפלל להשי"ת על דבר קטן כזה?! ואחר כך סיפר מעשה קטנה מענין בטחון אפילו על דברים קטנים מאיש אחד ממזבז'. והכלל שעל כל הדברים שבעולם צריכין להתפלל להשם יתברך. וכן מבואר באלף-בית (ספר המידות ערך תפילה ח"א אות לו)".

זה לשון רבינו בספר המידות שם: "על כל הדברים, על דבר גדול הן על דבר קטן, תתפלל".

וההסבר בזה, כי כאשר האדם זוכר ששום דבר לא מגיע לו, הרי הוא מבקש גם עבור הדבר הפעוט ביותר, וכגמול עלי אמו, כמו תינוק המבקש כל דבר מאמו, כקטן כגדול.

וסיפרו בני חבורתו הקדושה של הרה"ק רבי פנחס מקאריץ זי"ע, שביום אחד טרם יצא מבית הכנסת לשוב הביתה ניגש אל ארון הקודש ונישק את הפרוכת והתעכב שם להתפלל תפילה חרישית, והקרובים אליו שמעו שהוא מספר להשי"ת שהמשרתת עזבה את ביתו, ונא ירחם עליו שתשוב ותשרת אותם כמימים ימימה.

המה ראו כן תמהו, ועם יציאתו שאלו אותו לפרש התפילה הזאת, וסיפר להם שזה להם שנים רבות שמשרתת נאמנה ומסורה הופקדה על צרכי הבית במסירות מופלאה, ובזכותה התאפשר לו לשבת על התורה ועל העבודה ולהתמסר כליל לעבודת השי"ת. ודא עקא שגבה טורא בינה לבין הרבנית עד שהמשרתת גמרה אומר לעזוב את משכורתה, וזה זמן מה שלא באה לסדר את הבית, וכתוצאה מכך מחויב הוא לישא בעול צרכי הבית, המפריעים לו את סדר עבודת הקודש, ועל כן ביקש מהשי"ת שהמשרתת תשוב...

הזדמן לי לשבת בנסיעה ליד אברך בו תורה, וסיפר לי הלה שבעברו זכה לשמש בקודש אצל אחד מגדולי ישראל בדור הקודם, שהיה יושב ועוסק בתורה בחדרו המיוחד ללא הרף. במשך הזמן שם לבו והבחין שאותו גדול בישראל יחד עם קול התורה שנשמע ממנו תדיר, נשמע גם קול נוסף כמי שמשוח עם אחד כדבר איש אל רעהו.

הלה התפלא מאד לתופעה הזאת, כי כל הזמן שומעים אותו לומד לבד, והנה לפתע שומעים כיצד הוא משוחח עם הזולת, ואולם, איש אין עמו...

המשמש החליט להתאמץ להאזין ולשמוע, עד שהתגלה לו דבר פלא. בכל פעם שאותו גדול מתקשה בלימודו מיד הוא מספר על כך להשי"ת, והיה מפרט בדברים ברורים את כל הקושי ואי ההבנה שלו בגמרא ובתוספות, וכשלא הבין למשל את דברי הרבינו-תם בתוס' היה מבקש: אנה, רבש"ע, איני מבין את דבריו הקדושים של הרבינו תם, רחם עלי וגלה לי את הפירוש האמיתי בדבריו הקדושים. ואילו לאחר שכבר זכה להבין ועיניו אורו, היה ממלא פיו בדברי שבח ותודה: אוי ריבונו של עולם אני מודה לך שהארת עיני והבנתי סוף סוף את דברי התוס' לאשורם.

ברבות הימים נוכח המשמש לראות שלא רק בעת הלימוד מדבר הגדול הזה עם הריבונו של עולם, אלא בכל עת מצוא הוא שופך שיח ומבקש מהשי"ת על נפשו ועל נפש כל משפחתו בגשמיות וברוחניות, וצורת דיבורו עם השי"ת היתה כאילו היה השי"ת עומד כנגדו במוחש ממש.

המשך מעמוד א'

לכל המונעים מן הקדושה, שהם בחינת אומות העולם והסטרא אחרא, מה תעירו ומה תעוררו את האהבה שביני למקום עד שתחפץ, כי לא תועילו כלום בכל מיני הסתות ופתיים ומניעות שבטלתם אותנו מכמה קדושות בכלליות ובפרטיות, כי החרבתם בית מקדשינו והגליתנו מארצנו ועדיין אתם מרקדים ומשתררים עלינו חנים בכמה מיני מניעות והסתות ומבטלים ישראל הרבה מתורה ותפילה, אף על פי כן לא תועילו כלום, כי מה תעירו ומה תעוררו את האהבה, כי לא תוכלו לקלקל את האהבה שבינינו למקום, כי עוד תחפץ והרצון והכסופין שלנו חזקים ותקיפים מאד מאד אליו יתברך, ומאחר שהרצון חזק בודאי לא תועילו כלל ברעש המניעות והבלבולים שלכם, כי הרצון עולה על הכל".

מול כל הנפילות והחורבנות, מול כל הגזירות והמניעות, על אף כל הקשיים ופגעי הנפש בכלל ובפרט, נאחז בכלי המלחמה העצומים שניתנו לנו, לכסוף ולבקש לרצות ולייחל, להתגעגע ולצפות, לחכות ולייחל, להתאוות ולקוות להתקרב לה' יתברך ולעבודתו, ומי שאוחז בכלי קרב אלו לא יועילו כלום נגדו, הרצונות האלו ינצחו את הכל ויתקנו את הכל.

<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' יהודה אייזנבאך שליט"א להגל נישואי בתו עב"ג ח"ה' מרדכי אליהו בלום ה"ו בשנת ה'ש"פ</p> <p>ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' אברהם שמואל דרדיק שליט"א להגל נישואי בנו ה"ה' משה ברוך ה"ו עב"ג בת הרה"ח ר' דוד הלוי הורביץ שליט"א ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' שמואל ברוך פלמח שליט"א להגל נישואי בנו ה"ה' אברהם נתן ה"ו עב"ג בשנת ה'ש"פ</p> <p>ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>
<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' ישראל יואב פרידמן שליט"א להגל נישואי בתו עב"ג בשנת ה'ש"פ</p> <p>ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' מנחם גולדברג שליט"א להגל נישואי בנו ה"ה' נחמן יצחק ה"ו עב"ג בשנת ה'ש"פ</p> <p>ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' יהודה בולפין ה"ו להגל נישואי בנו ה"ה' דוד נ"ו לעל תורה וצדקה ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>
<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' נתן שטיינברג שליט"א להגל נישואי בנו ה"ה' אהרן נ"ו עב"ג בת</p> <p>הרה"ח ר' יוסף קדיש סבט שליט"א ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח מרדכי יצחק בן ה"ו להגל חלודת הבת ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>	<p>ברכת מזל טוב</p> <p>להרה"ח ר' נתנאל שושפורטיש שליט"א להגל נישואי בנו ה"ה' יוסף ה"ו עב"ג בת</p> <p>הרה"ח ר' יצחק מאיר פרי שליט"א ה"ה' שיחוב לבנות בית נאמן בישראל בדרך רביה"ק זיע"א</p>